

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoP/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623204267
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7623204267.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Har Tzvi v právnej veci maloletého dieťaťa: U. W., K.. XX.XX.XXXX, I. O. O. Š. XXX/XX, S., zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny W. K. B., dieťa rodičov: matka K. V., K.. XX.XX.XXXX, I. O. O. Š. XXX/XX, S., a otec Q. W., K.. XX.XX.XXXX, I. O. O. X, S., o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 17P/78/2023-59 zo dňa 13.10.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Otec sa podaným návrhom domáhal zníženia vyživovacej povinnosti na maloletú dcéru.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Spišská Nová Ves ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Návrh zamietam.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

3. Vec právne posúdil podľa ust. § 62 ods. 1-5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), § 52, § 57, § 58, § 111 písm. c) a § 121 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že naposledy bolo o výživnom rozhodnuté v roku 2020. Na odôvodnené zníženie výživného by museli byť u otca prítomné také vážne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mu neumožňovali dosahovať taký príjem, aby mohol platiť určené výživné vo výške 150 eur mesačne. Otec však takéto dôvody nepreukázal relevantným spôsobom, nepreukázal zmenu životnej situácie, ktorá by mu bránila prispievať na výživu maloletej dcéry takou sumou. Na strane otca neboli taktiež zistené žiadne zdravotné problémy, ktoré by mu znemožnili sa uplatniť na trhu práce. Rovnako nebola preukázaná ani snaha otca hľadať si lepšie platenú prácu, prípadne ďalšie brigády, ktorými by pokryl nielen náklady na život, ale aj nevyhnutné potreby svojej maloletej dcéry. Samotný otec vypovedal, že mu práca vyhovuje a ani sa nesnažil o nájdenie lepšej platenej práce, nakoľko by

mu zamestnávateľ sťahoval vyššie zrážky určené na jeho exekúciu. Súd prvej inštancie tiež poukázal na mieru inflácie, ktorá sama o sebe znižuje hodnotu určeného výživného a nie je tak možné zaobstarať toľko oprávnených potrieb ako predtým. Na to, aby bolo možné znížiť výšku vyživovacej povinnosti povinného rodiča, musí sa jednať o zmenu trvalého a nielen dočasného charakteru.

5. O trovách konania rozhodol súd tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrení účastníkov konania

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec maloletej. Uviedol, že v súčasnosti pracuje v medzinárodnej firme na spracovanie plochého skla a ide o stabilnú prácu, nemusí sa teda obávať o pracovné miesto. Má vedomosť, že matka maloletej by so sumou 100 eur ako výživné pre mal. U. súhlasila, no z jej strany sa jedná o osobnú pomstu, keďže so súčasnou partnerkou má 2 maloleté deti. Matka maloletej mu bráni v styku s maloletou dcérou, styk podmieňuje jej prítomnosťou, prípadne ho inak marí. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník maloletej. Napadnuté rozhodnutie považuje za správne, súladné s najlepším záujmom maloletého dieťaťa. Navrhol ho potvrdiť.

8. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletej. Uviedla, že tvrdenia otca považuje za nepravdivé (ohľadom styku otca s maloletou dcérou). Sama viackrát otca pozývala na návštevu (či už počas sviatkov alebo narodenín maloletej), otcovi umožnila prísť aj so svojou terajšou priateľkou, čo však otec vždy odmietol. Uviedla, že so sumou 100 eur by eventuálne súhlasila, ak by otec prispieval na potreby maloletej aj mimo vyživovacej povinnosti. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nesúhlasí s odvolacím návrhom otca maloletej.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenými subjektmi - účastníkmi konania, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

10. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.1.2020). „Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (ÚS SR vo veciach II.ÚS 78/05, III.ÚS 264/08, IV.ÚS 372/08).

12. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci, vyvodil z neho tomu prislúchajúce skutkové závery a vec správne právne posúdil. Uplatnené odvolacie dôvody nenašli v rozhodnutí odvolacieho súdu svoje opodstatnenie. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak

zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP).

13. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutočný stav veci. Odvolací súd nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu odchýliť. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

14. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody otca predostreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na zamietnutie návrhu otca na zníženie výživného na mal. U..

15. Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Odvolací súd sa primárne zaoberal majetkovými pomermi otca, ktorý v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie náležite nevyhodnotil jeho finančnú situáciu, ktorá v čase uzatvárania rodičovskej dohody bola podstatne vyššia ako je v súčasnosti. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že otec mal. U. v súčasnej dobe pracuje v medzinárodnej firme na spracovanie skla ako skladník s priemerným mesačným príjmom 723,60 eur. Výhody tohto zamestnania otec maloletej vidí v tom, že má stabilné miesto a nemusí sa obávať, že by o svoju prácu prišiel.

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že aj keby otec v súčasnosti reálne príjem nemal, pri rozhodovaní o výživnom je možné prihliadať aj na možnosti a schopnosti otca. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že otec má vyštudovanú strednú školu s maturitou, je vyštudovaný účtovník. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by pracovná schopnosť otca bola nejakým obmedzená, či znížená, môže si teda zabezpečiť príjem, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že aj v súčasnej dobe je otec maloletej zamestnaný.

20. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20.2.2019, sp. zn. 3Cdo/236/2018, tvorba právnej vety: najpravo.sk;).

21. Princíp potenciality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov povinného, pretože použitím tohto princípu súd podľa charakteru správania sa povinného vymedzuje fiktívny (prezumaný príjem), ktorý je následne základom pre určenie výživného na dieťa (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2021, sp. zn. 5Cdo/14/2021, zdroj: nsud.sk; tvorba právnej vety: najpravo.sk). Potencialita teda znamená de facto, že povinný môže v daných podmienkach dosahovať vyšší príjem než deklaruje v rozhodnom období.

22. Čo sa týka súčasného príjmu otca, ktorý je vo výške 723,60 eur, je potrebné konštatovať to, čo odvolací súd uviedol už vyššie, a to, že otec je zdravý a v priebehu konania nepreukázal obmedzenie pracovať či zamestnať sa a dosahovať tak pravidelný príjem, aby sa mohol riadne podieľať na výžive svojej mal. dcéry. Mal by si uvedomiť, že nesie svoju rodičovskú zodpovednosť na zabezpečenie nevyhnutných životných podmienok svojej mal. dcéry. Ide o základnú rodičovskú povinnosť, zodpovednosť k čomu musí svoj život aj patrične prispôsobiť. Odvolací súd nenašiel vo vykonanom dokazovaní zistenia, ktoré by smerovali k tomu, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach dosahovať príjem aspoň vo výške priemernej mzdy. Otec maloletej je vyštudovaný účtovník, teda má vzdelanie, ktoré mu umožňuje sa uchádzať aj o inú prácu ako prácu skladníka. Samotný otec však uviedol, že sa ani len nesnažil nájsť si lepšie platenú prácu, či si zlepšiť svoj príjem rôznymi brigádami, keďže by mu zamestnávateľ sťahoval vyššie zrážky určené na jeho exekúcie. V tomto ohľade odvolací súd pripomína, že v zmysle ust. § 71 ods. 2 písm. a) Exekučného poriadku patrí výživné medzi prednostné pohľadávky.

23. Odvolací súd rovnako zohľadnil postoj otca k plneniu jeho vyživovacej povinnosti k mal. dcére, ako aj k výkonu jeho rodičovských práv a povinností. Otec maloletej si ani v minulosti riadne neplnil svoju vyživovaciu povinnosť k mal. U., dokonca bol uznaný vinným z prečinu zanedbania vyživovacej povinnosti. Následne, aj keď si svoju vyživovaciu povinnosť otec začal plniť, výšku výživného si svojvoľne znížil na sumu 120,- eur. O maloletú dcéru sa nezaujíma, nestretáva sa s ňou, matke maloletej na jej výživu neprispieva nad rámec určeného výživného, maloletej nekupuje darčeky, netrávi s ňou žiaden čas.

24. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Odvolací návrh odvolateľa, ktorým žiadal znížiť výživné na mal. U. považoval za rozporný s najlepším záujmom mal. U., ohrozujúci riadne uspokojovanie jej odôvodnených potrieb, nevyváženosť v plnení si rodičovských povinností k dieťaťu zo strany oboch rodičov.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

26. Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č.757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 a ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).